

תלמוד בבלי מסכת חולין דף כז עמוד ב

ת"ש: השוחט וצריך לדם - חייב לכסות, כיצד הוא עושה? או נותרו או עוקרו;
מאי לאו בעוף, דקא בעי ליה לדמיה ליניכא! לא, בחיה, דקא בעי ליה לדמיה ללכא:

רש"י מסכת חולין דף כח עמוד א

מאי לאו בעוף - קאי שהרי דמו ראוי ליניכא לתולעת הגדלה בבגדי צמר שקורין טיני"א כדכתיב כבגד אכלו עש
וקאמר נותרו ויפטר מן הכסוי ואי אין שחיטה לעוף נותרו צריך כסוי שזו היא שחיטתו.

מסורת הש"ס מסכת חולין דף כח עמוד א

(א) צ"ל ליניבא וכ"ה לקמן פה: וכן גרס הערוך

ספר הערוך ערך יניבא

יניבא בריש גמרא דפרק השוחט בחולין אמר בעוף מאי לאו בעוף דקא באי לדמיה ליניבא לא בחיה דקא בעי לדמיה
ללכאובפרק כסוי הדם בחולין ר' חיה נפל ליה יניבא ככיתניה פירוש דם העוף להמית התולעת שגדל בפשתן ויש מפרשים
התולעת הזה כשיריח דם העוף בורח מן הפשתן...

בית הבחירה למאירי מסכת חולין דף כז עמוד ב
...אם לתולעת הנעשה בבגדי צמר ונקראת יאניבא**תלמוד בבלי מסכת חולין דף פה עמוד ב**

רבי חייא נפל ליה יאניבא בכיתניה, אתא לקמיה דרבי, אמר ליה: שקול עופא ושחוט על בוביתא דמיא, דמורח דמא
ושביק ליה.

רש"י מסכת חולין דף פה עמוד ב

יאניבא - תולעת האוכלת פשתן טי"ש בלע"ז. על בוביתא דמיא - מי המשרה שהפשתן שם.

בית הבחירה למאירי מסכת חולין דף פה עמוד ב

השוחט ואינו צריך אלא לדם כגון ששירץ תולעת הנקרא יאניבא בפשתנו בתוך המשרה...

תלמוד ירושלמי מסכת מעשר שני פרק ה דף נו טור ד/ה"ה

רב הוה ליה כיתן ולקת שאל לרבי חיה רובא מהו מיכוס צפר ומגבלא אדמיה בזרע כיתן אמר ליה נבילה ולמה לא
אמר ליה טריפה בגין דרבי מאיר דרבי מאיר אמר טריפה חייבת בכיסוי לא כן אמר רבי אמי משם רבי שמעון בן לקיש
משעלו מן הגולה לא לקת פשתן ולא החמיץ יין ונתנו עינין בזכות רבי חיה הגדול ובניו ורב כהדא שמעו אלי אברי
לב הרחוקים מצדקה רבי אבהו אמר איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש חד אמר שכל באי העולם באין בצדקה ואילו
באין בזרוע וחרנה אמר שכל טובות ונחמות הבאות לעולם בזכותן והן אין נהינן מהן כלום

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כב עמוד ב

אמר רבה בר בר חנה: לדידי חזיא לי קרן אפל, דקם ההוא טייעא כי רכיב גמלא ונקיט רומחא בידיה מיתחזי יאניבא

רש"י מסכת תענית דף כב עמוד ב

יאניבא - תולעת, לשון אחר: כי אנבא - לינדינ"א בלעז + ביצי הכינים+.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עח עמוד ב

השוכר את החמור והבריקה. מאי והבריקה? הכא תרגימו נהוריתא, רבא אמר: אבזקת. ההוא דאמר להו: אבזקת
במילתא דמלכא, אמרו ליה: במאי, בטלי כסף או בטלי דהב? איכא דאמרי: בטלי כסף אמר, וקטלוה. איכא דאמרי:
בטלי דהב אמר, ושבקה.

רש"י מסכת בבא מציעא דף עח עמוד ב

נהוריתא - מוליי"א בלעז + כתם לבן בעין+, היוצאת בשחור העין.

אבזקא - התולעים התלועו רגליה.

אבזקא במילתא דמלכא - ראיתי עש שאוכל שיראים של אוצר המלך.

בטלי כסף - כלי פשתן.

בטלי דהב - כלי צמר צבועין אדום.

וקטלוה - שאין עש אוכל כלי פשתן.

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קג עמוד ב

והיינו דכי הוו מינצו ר' חנינא ור' חייא, א"ל ר' חנינא לר' חייא: בהדי דידי מינצת? דאם חס ושלום נשתכחה תורה מישראל, מהדרנא ליה מפלפולי! א"ל ר' חייא: **אנא עבדי דלא משתכחה תורה מישראל, דאייתנא כיתנא ושדינא, ומגדלנא נישבי וציידנא טביא, ומאכילנא בישראל ליתמי, ואריכנא מגילתא ממשכי דטביא, וסליקנא למתא דלית בה מקרי דרדקי, וכתבינא חמשא חומשי לחמשא ינוקי, ומתנינא שיתא סידרי לשיתא ינוקי, לכל חד וחד אמרי ליה אתני סידרך לחברך.** והיינו דאמר רבי: כמה גדולים מעשה חייא.

ישעיהו פרק ו

(ט) הן אֲדַנִּי יְקוֹק יַעֲזָר לִי מִי הוּא יִרְשָׁעֵנִי הֵן כָּלֶם כְּפָגַד יִבְלוּ עֵשׂ יֹאכְלֶם :

רש"י ישעיהו פרק ו פסוק ט

(ט) עש - תולע' הבגדים:

מצודת ציון ישעיהו פרק ו פסוק ט

עש - כן יקרא התולעת האוכל הבגד וכן כבגד יאכלם עש (לקמן /ישעיהו/ נא):

ישעיהו פרק נא

(ז) שָׁמְעוּ אֲלֵי יְדַעִי צֶדֶק עִם תּוֹרָתִי בְלִבְכֶם אֶל תִּירְאוּ חֲרַפַּת אָנוּשׁ וּמִגְדַּדְתֶּם אֶל תַּחְתּוֹ :
(ח) **כִּי כִפְגַד יֹאכְלֶם עֵשׂ וְכִצְמֹר יֹאכְלֶם סָס וְצִדְקָתִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וְיִשְׁוּעָתִי לְדוֹר דּוֹרִים :** ○

רש"י ישעיהו פרק נא פסוק ח

(ח) עש 001 - מיני תולעי' הם:

מצודת ציון ישעיהו פרק נא פסוק ח

(ח) עש - שם תולעת האוכלת הבגד:

00 - שם תולעת האוכלת הצמר ודומה לו כמסוס 000 (לעיל /ישעיהו/ י):

הושע פרק ה

(יב) וְאֲנִי כָעֵשׂ לְאֶפְרַיִם וְכָרְקֵב לְבֵית יְהוּדָה :

מצודת ציון הושע פרק ה פסוק יב

(יב) כעש - היא הרמה האוכלת הבגדים כמו כבגד יאכלם עש (ישעיה נא):

תהלים פרק לט

(יב) בְּתוֹכָחוֹת עַל עוֹן יִסְרֶת אִישׁ וְתַמָּס כְּעֵשׂ חַמוּדוֹ אֵךְ הֶבֶל כָּל אָדָם סָלָה :

מצודת ציון תהלים פרק לט פסוק יב

כעש - שם התולעת המכלה הבגד:

איוב פרק ד

(יט) אֶף שָׁכְנֵי בֵּתִי חֹמֶר אֲשֶׁר בְּעֶפְרָ יִסּוּדִם יִדְכָּאוּם לְפָנַי עֵשׂ :

מצודת ציון איוב פרק ד פסוק יט

עש - ענין הבלוי וההפסד כמו עששה מכעס (תהלים ו):

איוב פרק יג

(כח) וְהוּא כָרְקֵב יִבְלֶה כְּפָגַד אֲכָלוּ עֵשׂ :

מצודת ציון איוב פרק יג פסוק כח

עש - כן שמו של התולעת האוכלת הבגדים וכן כבגד יאכלם עש (ישעיה נא):

איוב פרק כז

(יח) בָּנָה כְּעֵשׂ בֵּיתוֹ וּכְסָכָה עֲשָׂה נֶצֶר :

Journal of Stored Products Research 43 (2007) 2–32

Biology, behaviour and environmentally sustainable control of *Tineola bisselliella* (Hummel) (Lepidoptera: Tineidae) by P.D. Cox & D.B. Pinniger

The common or webbing clothes moth was first described by Hummel (1823) as ***Tinea bisselliella***. It was described later in more detail by Zeller (1852), and placed in a new genus ***Tineola*** by Herrich-Schäffer (1853). In earlier literature the name was often misspelled as *Tinea biselliella* (Zeller). It has also been referred to under at least six synonyms, all now rejected (Robinson and Nielsen, 1993). **Common names for this species include the webbing clothes moth** (USA and New Zealand), **the common clothes moth** (UK and Australia), la **teigne** des vêtements (France), Kleidermotte (Germany), polilla de la ropa (Spain), and trac-a dos tecidos (Portugal). (עיין רש"י מסכת חולין דף כח עמוד א)

Wikipedia (Moth)

The Modern English word "moth" comes from Old English "moððe" (cf. Northumbrian "mohðe") from Common Germanic (compare Old Norse "motti", Dutch "Mot" and German "Motte" all meaning "moth"). **Perhaps its origins are related to the Old English "maða" meaning "maggot" or from the root of "midge" which until the 16th century was used mostly to indicate the larva, usually in reference to devouring clothes** (עיין מצודת ציון הושע ה,יב)